

PROGRAMUL OPERAȚIONAL SECTORIAL “DEZVOLTAREA RESURSELOR UMANE”

– măsuri active și în curs de activare –

Axa Prioritară 1 - Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

1.1. Accesul la educație și formare profesională inițială de calitate

- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea de metodologii, instrumente și proceduri pentru managementul și asigurarea calității, managementul educațional, evaluare și acreditare, descentralizare, examinarea și evaluarea elevilor, inspecție școlară etc.;
- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea documentelor de planificare în educație și formarea profesională inițială (PRAI, PLAI, Planuri de Acțiune ale Școlii);
- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea instrumentelor, metodologiilor și sistemelor pentru recunoașterea/ validarea/certificarea învățării anterioare și evaluarea achizițiilor de competențe cheie și profesionale;
- înființarea/dezvoltarea de centre pentru certificarea învățării anterioare;
- dezvoltarea/implementarea/integrarea instrumentelor și practicilor de educație incluzivă, crearea/dezvoltarea de mecanisme care să sprijine creșterea accesului și participării la educația și formarea profesională inițială;
- elaborarea/dezvoltarea/actualizarea/revizuirea/testarea și implementarea de calificări și standarde profesionale în EFP inițială;
- formarea și perfecționarea personalului din grupurile țintă;
- dezvoltarea de curriculum, inclusiv elaborarea de material didactic;
- activități extracurriculare (doar în ceea ce privește educația nonformală și informală, dezvoltarea culturii antreprenoriale și a cetățeniei active), inclusiv acțiuni inovatoare;
- campanii de conștientizare în vederea creșterii participării la educație și formare profesională inițială, promovării normelor elementare de igienă și menținere a sănătății, inclusiv respectarea diversității;
- introducerea și extinderea utilizării TIC în activitățile de predare și învățare, management și planificare în învățământul preuniversitar;
- dezvoltarea și implementarea soluțiilor/instrumentelor software pentru îmbunătățirea proceselor și activităților educaționale;
- dezvoltare, actualizare și management de baze de date în vederea asigurării și managementului calității în învățământul preuniversitar, inclusiv corelarea și conectarea cu alte baze de date relevante;
- realizarea de studii și analize în sprijinul dezvoltării și implementării instrumentelor și mecanismelor de asigurare și management al calității în învățământul preuniversitar;
- formarea/dezvoltarea de rețele și parteneriate pentru îmbunătățirea educației și formării profesionale inițiale, inclusiv schimbul de bune practici și integrarea acestora, vizite de studiu, organizarea de seminarii, conferințe;
- organizarea de evenimente pentru informarea, conștientizarea, valorificarea și diseminarea informațiilor privind proiectul și rezultatele acestuia;
- introducerea unor sesiuni/module specifice de formare care au ca tematică egalitatea de gen, egalitatea de șanse, nediscriminarea și respectul pentru diversitate destinate grupurilor țintă;

- integrarea principiului dezvoltării durabile în instrumentele și metodologiile, procesele de predare și instruire și activitățile dezvoltate, în vederea creșterii gradului de conștientizare asupra problemelor de mediu, prevenirea poluării etc.;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale.

1.2. Calitate în învățământul superior

- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea/transpunerea metodologiilor, instrumentelor, sistemelor de referință, procedurilor și mecanismelor de asigurare și management al calității, management universitar, evaluare și acreditare etc.;
- elaborarea/actualizarea/revizuirea/implementarea/descrierea/validarea calificărilor în învățământul superior inclusiv elaborarea termenilor de referință pentru definirea calificărilor precum și proceduri de validare a acestora;
- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea procedurilor, instrumentelor pentru managementul și implementarea Cadrului Național al Calificărilor în Învățământul Superior, la nivel de sistem și de instituție de învățământ superior;
- definirea și adaptarea programelor de studii universitare la Cadrul Național al Calificărilor în Învățământul Superior, inclusiv elaborarea de material și instrumente didactice;
- îmbunătățirea serviciilor de documentare științifică și bibliotecă în instituțiile de învățământ superior;
- dezvoltarea și furnizarea programelor de formare și de perfecționare pentru personalul din învățământul superior;
- acțiuni inovatoare pentru extinderea oportunităților de învățare și facilitarea accesului la învățământul superior;
- dezvoltarea și promovarea programelor de studii universitare care susțin dezvoltarea culturii antreprenoriale;
- introducerea/extinderea utilizării TIC în activitățile de predare/învățare, management și planificare în învățământul superior, inclusiv e-learning;
- dezvoltarea și implementarea soluțiilor/instrumentelor software pentru îmbunătățirea proceselor și activităților educaționale;
- dezvoltare, actualizare și management de baze de date în vederea asigurării și managementului calității în învățământul superior, inclusiv corelarea și conectarea cu alte baze de date relevante;
- realizarea de studii și analize în vederea definirii programelor de studii și a unei mai bune corelări cu nevoile pieței muncii și ale societății bazate pe cunoaștere;
- activități de tipul „zilele porților deschise”, „zilele carierei” în vederea creșterii accesului la învățământul superior și o mai bună corelare a învățământului superior cu piața muncii;
- înființarea și dezvoltarea de rețele, parteneriate și acorduri de cooperare între universități, întreprinderi, centre de cercetare, la nivel regional, național și transnațional;
- schimbul de bune practici, vizite de studiu, organizarea de seminarii, conferințe în vederea asigurării și managementului calității în învățământul superior;
- introducerea unor module/sesiuni de instruire privind egalitatea de gen, egalitatea de șanse și nediscriminarea în cadrul programelor de formare dezvoltate și furnizate;
- integrarea principiului dezvoltării durabile la nivelul instrumentelor, metodologiilor, activităților și proceselor din învățământul superior;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale pentru asigurarea calității în învățământul superior;
- activități pentru realizarea documentațiilor pregătitoare nefinanțate public anterior – plan de afaceri, studiu de piață, etc. (pentru organizații de cercetare);
- activități de cercetare industrială/aplicativă;
- activități de dezvoltare precompetitivă /experimentală;
- diseminarea rezultatelor (pentru organizații de cercetare);

- protejarea drepturilor de proprietate industrială (pentru organizații de cercetare și IMM-uri);
- transfer tehnologic (pentru organizații de cercetare);
- vânzarea de licențe și brevete;
- dezvoltare de spin-off de natură internă;
- management de proiect (pentru organizații de cercetare).

1.3. Dezvoltarea resurselor umane în educație și formare profesională

- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea metodologiilor și procedurilor pentru creditele profesionale transferabile în formarea continuă a profesorilor și formatorilor, inclusiv pentru noile profesii în educație și formare;
- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea de standarde profesionale și ocupaționale pentru cadrele didactice, formatori și alte categorii de personal din educație și formare;
- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea metodologiilor, procedurilor și modelelor/rutelor de carieră pentru cadrele didactice (ex. modele și sisteme de recrutare și promovare, evaluare, flexibilitate etc.);
- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea metodologiilor, procedurilor de asigurare a calității, inclusiv acreditare, în programele de formare a cadrelor didactice și a formatorilor;
- dezvoltarea și furnizarea de programe de formare care să sprijine dezvoltarea de noi profesii în educație;
- furnizarea de programe de formare și de perfecționare pentru personalul din grupurile țintă, inclusiv formare la distanță;
- dezvoltarea și furnizarea de programe de formare în parteneriat cu companiile pentru personalul din grupurile țintă;
- dezvoltarea și furnizarea de formare inițială pentru cadre didactice și formatori, inclusiv masterate pedagogice și transdisciplinare;
- formarea la locul de muncă și mentorat pentru absolvenții de universitate debutanți în cariera didactică;
- dezvoltarea curriculumului pentru formarea inițială și continuă a cadrelor didactice, formatorilor, consilierilor, mentorilor și a altor resurse umane din educație, inclusiv dezvoltarea curriculumului pentru noi profesii;
- introducerea/extinderea utilizării TIC în formarea cadrelor didactice și a formatorilor, inclusiv e-learning;
- dezvoltarea și implementarea soluțiilor/instrumentelor software pentru îmbunătățirea în formarea cadrelor didactice și a formatorilor;
- dezvoltare, actualizare și management de baze de date în vederea îmbunătățirii managementului resurselor umane din educație și formare profesională, inclusiv corelarea și conectarea cu alte baze de date relevante;
- realizarea de studii și analize în vederea definirii programelor de formare dedicate grupurilor țintă și a unei mai bune corelări cu nevoile pieței muncii și ale societății bazate pe cunoaștere;
- schimb de bune practici, vizite de studiu, organizarea de seminarii, conferințe;
- dezvoltarea sistemelor de stimulente și de sprijin financiar pentru debutul și dezvoltarea carierei didactice;
- introducerea unor sesiuni specifice de formare care au ca tematică egalitatea de gen, egalitatea de șanse și nediscriminarea și respectarea diversității, dezvoltarea durabilă și protecția mediului, pentru persoanele din grupurile țintă;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale.

1.4. Calitate în formarea profesională continuă

- elaborarea/actualizarea/descrierea/validarea calificărilor profesionale în FPC și a competențelor la nivel național și sectorial, inclusiv elaborarea și actualizarea termenilor de referință pentru definirea calificărilor, a standardelor și profilelor ocupaționale, precum și a procedurilor pentru validarea acestora;
- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea procedurilor, metodologiilor și mecanismelor pentru formarea, evaluarea și certificarea competențelor și calificărilor;
- dezvoltarea/actualizarea/îmbunătățirea/testarea/implementarea instrumentelor pentru managementul CNC;
- sprijin pentru comitetele sectoriale, inclusiv formarea membrilor acestora, în vederea consolidării capacității acestora de a se implica activ în asigurarea calității în FPC;
- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea metodologiilor și procedurilor pentru validarea/recunoașterea și certificarea învățării anterioare;
- realizarea analizelor ocupaționale și integrarea/transferarea acestora în standardele ocupaționale, în vederea asigurării relevanței calificărilor;
- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea standardelor de pregătire profesională;
- sprijin pentru dezvoltarea capacității instituționale a centrelor de validare a achizițiilor de învățare anterioare dobândite în contexte nonformale și informale de învățare, inclusiv dezvoltarea personalului acestora;
- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea metodologiilor și procedurilor pentru evaluarea externă și autorizarea furnizorilor și programelor de FPC;
- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea metodologiilor și procedurilor pentru transpunerea sistemelor de asigurare a calității la nivel de furnizor de FPC;
- formarea și perfecționarea personalului din grupurile țintă în vederea asigurării calității în FPC;
- realizarea de studii, cercetări și analize pentru îmbunătățirea FPC;
- dezvoltarea, actualizarea și întreținerea de baze de date pentru asigurarea și managementul calității în FPC, inclusiv privind cererea de FPC și calificările solicitate pe piața muncii;
- schimbul de bune practici și aplicarea pe scară largă a acestora, vizite de studiu, organizarea de seminarii, conferințe în domeniul asigurării calității în FPC;
- integrarea principiilor privind egalitatea de gen, egalitatea de șanse, nediscriminarea și respectarea diversității și dezvoltarea durabilă în activitățile și procesele dezvoltate;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale pentru asigurarea calității în FPC.

1.5. Programe doctorale și postdoctorale în sprijinul cercetării

Școală doctorală

- elaborarea și implementarea de noi tehnologii, activități și acțiuni inovatoare în cadrul programelor doctorale și post-doctorale la nivel de sistem și la nivel de instituție de învățământ superior;
- construcție instituțională pentru școlile doctorale și post-doctorale;
- elaborarea/actualizarea/revizuirea/testarea/implementarea metodologiilor, instrumentelor, procedurilor pentru asigurarea calității cercetării în învățământul superior, inclusiv în cadrul programelor și școlilor doctorale și post-doctorale;
- înființarea și dezvoltarea de programe doctorale avansate, în conformitate cu legislația comunitară și națională în vigoare și cu strategia Lisabona;
- dezvoltarea curriculum-ului pentru programe de studii doctorale avansate, inclusiv elaborarea de materiale și instrumente didactice;
- diversificarea formelor de pregătire pentru personalul din cadrul școlilor doctorale;

- crearea și dezvoltarea de parteneriate și alte modalități de cooperare între universități, întreprinderi, centre de cercetare la nivel regional, național și european;
- dezvoltarea și implementarea instrumentelor și soluțiilor software pentru programele de studii/cercetare doctorale și post-doctorale;
- dezvoltarea, actualizarea și întreținerea bazelor de date privind programele doctorale și post doctorale în sprijinul cercetării;
- schimburi și abordare integrată a bunelor practici, vizite de studiu, organizarea de seminarii, conferințe;
- introducerea de sesiuni specifice de formare care au ca tematică egalitatea de gen, egalitatea de șanse, nediscriminarea și respectarea diversității, dezvoltarea durabilă și protecția mediului pentru grupurile țintă;
- introducerea unor sesiuni/module specifice privind managementul cercetării în programele de pregătire pentru grupurile țintă;
- sprijin acordat doctoranzilor și cercetătorilor pentru întărirea capacității de publicare științifică, inclusiv prin analize bibliometrice;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale, cu precădere destinate susținerii caracterului interdisciplinar în programele de formare/cercetare doctorale și postdoctorale.

Burse doctorale

- furnizarea de sprijin financiar pentru doctoranzi, inclusiv mobilități interne și transnaționale, intrasectoriale/intersectoriale;
- diversificarea formelor de pregătire pentru doctoranzi;
- activități de tutorat și îndrumare pentru doctoranzi, cercetători post-doctoranzi pe parcursul programului doctoral/post-doctoral;
- promovarea programelor doctorale realizate în cooperare/co-tutelă cu alte universități europene/centre de cercetare;
- sprijin financiar pentru participarea doctoranzilor la conferințe, seminarii internaționale legate de obiectul cercetării;
- dezvoltarea, actualizarea și întreținerea bazelor de date privind programele doctorale;
- introducerea de sesiuni specifice care au ca tematică egalitatea de gen, egalitatea de șanse, nediscriminarea și respectarea diversității, dezvoltarea durabilă și protecția mediului pentru grupurile țintă;
- sprijin pentru mobilități academice pentru doctoranzi și pentru cercetători;
- schimburi și abordare integrată a bunelor practici, vizite de studiu, organizarea de seminarii, conferințe;
- introducerea unor sesiuni/module specifice privind managementul cercetării în programele de pregătire pentru grupurile țintă;
- sprijin acordat doctoranzilor pentru întărirea capacității de publicare științifică, inclusiv prin analize bibliometrice;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale, cu precădere destinate susținerii caracterului interdisciplinar în programele de formare/cercetare doctorale și postdoctorale;
- activități aferente managementului de proiect, inclusiv monitorizarea internă a proiectului;
- dezvoltarea curriculum-ului pentru programe de studii doctorale avansate, inclusiv elaborarea de materiale și instrumente didactice;
- diversificarea formelor de pregătire pentru doctoranzi.

2.1. Tranziția de la școală la viața activă

- activități care sprijină: învățarea la locul de muncă, dezvoltarea și implementarea CDL (identificarea timpurie a nevoilor pieței muncii), furnizarea serviciilor de orientare și consiliere profesională;
- formarea personalului cu rol în învățarea la locul de muncă, a mentorilor care desfășoară activități de formare;
- formarea consilierilor implicați în activități specifice legate de tranziția de la școală la viața activă, a autorilor de CDL, a membrilor comitetului local pentru dezvoltarea parteneriatului social în vederea avizării CDL;
- sprijinirea dezvoltării parteneriatelor în vederea îmbunătățirii tranziției de la școală la viața activă;
- monitorizarea inserției absolvenților pe piața muncii, inclusiv studii de urmărire;
- sprijin pentru organizarea și funcționarea firmelor de exercițiu;
- sprijin pentru cursanții din învățământul secundar și terțiar în vederea participării acestora la activitățile firmelor de exercițiu organizate la nivel local, regional, național și european;
- campanii de conștientizare a opiniei publice în vederea sprijinirii tranziției de la școală la viața activă;
- campanii de conștientizare în rândul grupurilor țintă având drept scop promovarea unui stil de viață sănătos, prevenirea riscurilor de îmbolnăvire, nevoia de a conserva un mediu de lucru adecvat;
- schimb de experiență și diseminare de bune practici privind tranziția de la școală la viața activă;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale privind facilitarea tranziției de la școală la viața activă.

Activitățile de organizare, implementare, monitorizare, evaluare a stagiilor de pregătire practică pentru elevi, prevăzute în curriculumul obligatoriu, începând cu clasa a IX-a inclusiv, pentru toate filierele și profilurile din sistemul național de educație vor cuprinde intervenții precum:

- participarea elevilor la stagii de pregătire practică, desfășurate în România sau la partenerii transnaționali implicați în proiect;
- furnizarea de materiale suport pentru învățarea la locul de muncă;
- formarea tutorilor pentru pregătirea practică a elevilor;
- parteneriat pentru desfășurarea stagiilor de pregătire practică a elevilor;
- schimb de experiență și diseminare de bune practici privind stagiile de pregătire practică a elevilor;
- campanii de conștientizare cu privire la oportunitățile oferite elevilor pentru efectuarea stagiilor de pregătire practică;
- campanii de promovare a unui stil de viață sănătos, de prevenire a riscurilor privind sănătatea și securitatea la locul de muncă pentru elevi;
- monitorizarea și evaluarea stagiilor de pregătire practică a elevilor.

Activitățile de organizare, implementare, monitorizare, evaluare a stagiilor de pregătire practică pentru studenți prevăzute ca obligatorii în planul de învățământ vor cuprinde intervenții precum:

- participarea studenților la stagii de pregătire practică, desfășurate în România sau la partenerii transnaționali implicați în proiect;
- formarea tutorilor pentru pregătirea practică a studenților;

- parteneriat pentru desfășurarea stagiilor de pregătire practică pentru studenți;
- schimb de experiență și diseminare de bune practici privind stagiile de pregătire practică a studenților;
- campanii de conștientizare cu privire la oportunitățile oferite studenților pentru efectuarea stagiilor de pregătire practică;
- campanii de promovare a unui stil de viață sănătos, de prevenire a riscurilor privind sănătatea și securitatea la locul de muncă pentru studenți;
- monitorizarea și evaluarea stagiilor de pregătire practică a studenților.

Activitățile de dezvoltare, implementare, monitorizare și evaluare a curriculumului în dezvoltare locală (CDL) vor cuprinde intervenții precum:

- activități de investigare a nevoilor pieței muncii destinate exclusiv elaborării/revizuirii și implementării CDL;
- elaborarea/revizuirea CDL;
- formarea persoanelor implicate în dezvoltarea CDL;
- formarea persoanelor implicate în implementarea CDL;
- formarea persoanelor implicate în avizarea CDL.

Activitățile de dezvoltare, implementare, monitorizare și evaluare a serviciilor de orientare și consiliere profesională vor cuprinde intervenții precum:

- formarea consilierilor implicați în activități specifice legate de tranziția de la școală la viața activă;
- furnizarea de servicii de consiliere și orientare profesională a persoanelor din grupul țintă.

Activitățile de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii vor cuprinde inclusiv studii de analiză a inserției.

Activitățile inovatoare care facilitează tranziția de la școală la viața activă vor cuprinde intervenții precum:

- organizarea și funcționarea firmelor de exercițiu, în special pentru acele domenii de pregătire profesională în care curriculum-ul obligatoriu nu prevede această activitate;
- participarea elevilor și studenților la activități ale firmelor de exercițiu organizare la nivel regional, național și transnațional.

2.2. Prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii

- organizarea campaniilor de creștere a gradului de conștientizare în vederea prevenirii și reducerii fenomenului de părăsire timpurie a școlii;
- dezvoltarea și furnizarea serviciilor de orientare, consiliere și asistență educațională în vederea prevenirii fenomenului de părăsire timpurie a școlii (pentru persoanele cu risc de părăsire timpurie a școlii și pentru familiile acestora);
- activități de adaptare/dezvoltare a curriculumului din învățământul preșcolar pentru formarea competențelor cheie, inclusiv elaborarea de materiale didactice și de învățare și adaptarea acestora la specificul și nevoile preșcolarilor;
- dezvoltarea și furnizarea activităților de tipul „grădinița de familie”;
- elaborarea/dezvoltarea/testarea/implementarea metodelor și soluțiilor alternative și educaționale în vederea pregătirii pentru debutul școlar;

- diversificarea, dezvoltarea și furnizarea serviciilor de consiliere pentru părinți pentru a înțelege importanța educației și a intervenției timpurii, precum și rolul lor în educația copiilor;
- identificarea/detectarea/analiza/remedierea problemelor de sănătate care pot afecta dezvoltarea mentală, socială și viitorul parcurs educațional și profesional al populației școlare, în special în învățământul preșcolar și primar;
- promovarea și susținerea dezvoltării parteneriatului de tipul școală-comunitate-părinți și realizarea de activități educaționale integrate, în parteneriat, pentru prevenirea abandonului și părăsirii timpurii a școlii, în special în învățământul preșcolar și secundar superior;
- reintegrarea tinerilor delincvenți în educație;
- crearea și dezvoltarea rețelelor și parteneriatelor între școli, instituții locale, servicii de ocupare, servicii sociale și de sănătate etc. în vederea prevenirii fenomenului de părăsire timpurie a școlii și reintegrarea în educație a celor care au părăsit timpuriu școala;
- dezvoltarea și furnizarea activităților de educație remedială (validarea învățării anterioare, detectarea lacunelor în pregătire, ore de recuperare, orientare psihologică și profesională, îndrumare etc.);
- dezvoltarea și furnizarea activităților de tipul „școală după școală” (în special cursuri de alfabetizare și de formare a abilităților numerice etc.);
- dezvoltarea activităților de tipul „școală de vară/duminică” și de grădiniță, în special pentru persoanele aparținând grupurilor vulnerabile și familiilor acestora;
- furnizarea programelor flexibile de educație de tip „a doua șansă” care urmăresc dobândirea competențelor de bază și dezvoltarea abilităților personale pentru cei care părăsesc timpuriu/abandonează școala, inclusiv pentru populația adultă;
- elaborarea cercetărilor, studiilor, analizelor și sondajelor în domeniul părăsirii timpurii a școlii, ratei scăzute de participare la educație și pentru a sprijini creșterea flexibilității în educația de tip „a doua șansă”;
- dezvoltarea și implementarea metodologiilor și instrumentelor inovatoare ce se adresează celor care părăsesc timpuriu școala;
- sprijin pentru dezvoltarea învățării non-formale și informale pentru cei cu risc de părăsire timpurie a școlii și pentru cei care părăsesc timpuriu/abandonează școala;
- sprijin pentru formarea profesorilor și a formatorilor și a altor categorii de personal care lucrează cu persoane cu risc de părăsire timpurie a școlii, cu cei care părăsesc timpuriu școala și populația adultă în educația de tipul „a doua șansă”;
- dezvoltarea acțiunilor specifice pentru îmbunătățirea și promovarea abilităților sociale în scopul facilitării integrării sociale a celor care părăsesc timpuriu școala și a populației adulte în educația de tip „a doua șansă”;
- sprijinirea activităților care urmăresc introducerea unei abordări care integrează principiul egalității de șanse și de gen în instrumentele și mecanismele de reintegrare a celor care au părăsit timpuriu școala;
- schimb și transfer de bune practici, vizite de studiu, organizarea de seminarii, conferințe;
- introducerea de sesiuni de formare specifică privind egalitatea de gen, egalitatea de șansă, nediscriminarea și respectul diversității;
- integrarea în cadrul instrumentelor și metodologiilor dezvoltate a principiului dezvoltării durabile, în vederea creșterii conștientizării asupra problemelor de mediu și de prevenire a poluării, managementul schimbării etc.;
- dezvoltarea și implementarea sesiunilor de formare TIC, cursuri de limbi străine pentru grupurile țintă;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale pentru prevenirea și corectarea părăsirii timpurii a școlii.

3.1 Promovarea culturii antreprenoriale

- dezvoltarea și implementarea campaniilor de informare și conștientizare privind oportunitățile existente în vederea încurajării antreprenoriatului;
- organizarea de seminarii în cadrul instituțiilor de educație și formare profesională și în întreprinderi pentru a promova cultura antreprenorială, cu accent pe oportunitățile de dezvoltare în noile domenii de ocupare;
- activități de diseminare pentru a promova antreprenoriatul din perspectiva dezvoltării durabile, precum conștientizarea asupra aspectelor referitoare la prevenirea poluării și mediul înconjurător etc;
- sprijin pentru realizarea analizelor și studiilor privind dezvoltarea oportunităților antreprenoriale în activități noi în sectoarele productive privind, în special, domeniile noi de ocupare și dezvoltare economică și sectoarele emergente, precum sectorul turistic durabil;
- dezvoltarea activităților de cercetare și analiză în vederea conectării resurselor și serviciilor existente, cu scopul de a sprijini inițierea de noi afaceri;
- sprijinirea sistemelor teritoriale de servicii integrate pentru dezvoltarea afacerilor prin studii de fezabilitate, cercetări de piață și analize privind cererea în mediul de afaceri;
- dezvoltarea schemelor de ajutoare și stimulente pentru a sprijini demararea activităților unei afaceri, antreprenoriatul și ocuparea pe cont propriu;
- promovarea activităților dedicate implementării intervențiilor pilot privind schemele de ajutoare și stimulente financiare, precum vouchere tehnologice și pentru pregătire pentru persoanele care inițiază o afacere și pentru întreprinzători;
- activități de formare profesională pentru a sprijini și susține reorganizarea IMM-urilor, în sprijinul inovațiilor de natură tehnologică și organizațională, pentru dezvoltarea sectoarelor inovatoare;
- asistență acordată IMM-urilor în vederea reorganizării afacerilor și studierii noilor structuri organizatorice;
- activități de sprijin a IMM-urilor pentru identificarea cererii de competențe necesare pentru creșterea competitivității lor în raport cu piața de referință și creșterea economiei locale;
- activități integrate cuprinzând consiliere, sprijin pentru inițierea afacerilor, formare profesională, activități de asistență și post-asistență în sprijinul inițierii afacerilor și a ocupării pe cont propriu;
- activități de formare profesională/asistență pentru crearea și consolidarea noilor întreprinderi;
- asistență în afaceri oferită companiilor nou înființate de către companiile cu experiență sau de către experți specializați, cu posibilitatea transferării poveștilor de succes și a bunelor practici naționale sau europene;
- activități de actualizare a calificărilor/competențelor pentru angajații micro-întreprinderilor și ai IMM-urilor dedicate dobândirii de noi competențe cu scopul de a garanta diseminarea inovării, o eficiență organizațională mai mare și corelarea cu cerințele pieței;
- activități de formare profesională dezvoltate pentru asociații de IMM-uri din sectoare/domenii specifice;
- activități de formare specifice și consiliere/tutoriat cu scopul facilitării interacțiunii între universități, centre de afaceri și cercetare, cu accent pe diseminarea expertizei în tehnologiile eco-inovatoare și transferul bunelor practici în domeniul energiei și mediului;

- activități de formare profesională în vederea dezvoltării și consolidării noilor domenii de ocupare și antreprenoriat (mediu, cultură, societate informațională, servicii personale/individualizate etc.);
- activități de asistență pentru crearea de afaceri și ocuparea pe cont propriu, inclusiv prin intermediul proiectelor de tip spin-off;
- activități pentru consolidarea capacității de a dezvolta și promova parteneriate, inclusiv în relație cu cerințele pieții interne și transnaționale;
- activități de sprijin pentru noile companii prin dezvoltarea parteneriatului între noile companii și companiile consolidate, la nivel național sau transnațional;
- implementarea măsurilor pentru crearea de servicii suplimentare noi, precum: consiliere și asistență personalizată, utilizarea asistenței informaționale și electronice, materiale educaționale adecvate, adoptarea de metode de formare și proiectarea de instrumente organizaționale pentru a îndeplini nevoile specifice;
- dezvoltarea și furnizarea programelor de formare profesională pentru personalul implicat în activitățile de asistență tehnică și serviciile de consiliere pentru antreprenori;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale în vederea promovării culturii antreprenoriale.

3.3. Dezvoltarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor partenerilor sociali și societății civile

- cercetări, studii și sondaje, planificare strategică prin implicarea actorilor locali pentru dezvoltarea economică locală, din domeniul ocupării și incluziunii sociale, a partenerilor sociali și a organizațiilor societății civile și dezvoltarea parteneriatelor;
- cercetări, studii, analize, inclusiv analize sociale, cursuri de formare profesională, dezvoltarea codurilor de conduită, creșterea conștientizării și schimb de bune practici pentru a promova și implementa conceptul de Responsabilitate Socială a Întreprinderilor în societatea și în mediul de afaceri din România;
- organizarea seminariilor și conferințelor în domeniul ocupării, campanii de conștientizare, dezbateri publice pentru stimularea rolului dialogului social și a parteneriatelor la nivel local, regional, național și sectorial și pentru susținerea inițiativelor pentru dezvoltarea responsabilității civice și facilitarea accesului la informațiile de interes public;
- sprijin pentru partenerii sociali în scopul dezvoltării și implementării planurilor de acțiune pentru ocupare și incluziune socială (formare profesională, consultanță, informare, evaluare și audit);
- activități de îmbunătățire și diversificare a serviciilor pentru membrii partenerilor sociali, precum: servicii de informare prin intermediul internetului, pagini web și newsletter-uri, conferințe anuale, reuniuni periodice;
- informare, formare profesională și servicii de consiliere, centre resurse pentru partenerii sociali și ONG-uri avându-se în vedere necesitățile acestora (precum: strângere de fonduri, dezvoltarea asociațiilor, mobilizarea comunității, aspecte legislative etc.);
- activități pentru dezvoltarea și funcționarea Secretariatelor Tehnice ale Pactelor Regionale pentru Ocupare și Incluziune Socială, precum: pregătire inițială pentru personalul secretariatelor; realizarea și implementarea planurilor de dezvoltare organizațională;
- dezvoltarea și aplicarea planurilor de lucru; realizarea studiilor regionale privind ocuparea, șomajul și incluziunea socială;
- activități de consultanță pentru membrii pactelor, inclusiv activități de informare și comunicare;
- vizite de studiu și schimb de bune practici și expertiză în vederea dezvoltării și menținerii parteneriatelor;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale pentru promovarea parteneriatelor și încurajarea inițiativelor pentru partenerii sociali și societatea civilă.

4.1. Întărirea capacității Serviciului Public de Ocupare pentru furnizarea serviciilor de ocupare

- dezvoltarea metodelor/instrumentelor/serviciilor/programelor de implementare a măsurilor active de ocupare, incluzând informare și consiliere, servicii care au în vedere în mod specific integrarea grupurilor vulnerabile etc.;
- implementarea activităților care vizează consolidarea capacității SPO de a furniza servicii de ocupare a forței de muncă;
- dezvoltarea și implementarea metodelor/instrumentelor pentru monitorizarea și evaluarea măsurilor active de ocupare și a impactului acestora pe piața muncii la nivel local, regional și național, precum:
  - dezvoltarea și integrarea unor tehnici și instrumente inovatoare pentru monitorizarea impactului măsurilor active de ocupare asupra grupurilor țintă;
  - dezvoltarea și implementarea unor sisteme de monitorizare și raportare adecvate corelate cu baza de date europeană Eurostat privind măsurile active de ocupare;
- dezvoltarea și implementarea sistemelor și instrumentelor pentru consolidarea capacității de prognoză și planificare în domeniul ocupării;
- dezvoltarea și implementarea de noi soluții organizaționale orientate spre creșterea calității și eficienței serviciilor de ocupare furnizate;
- elaborarea/implementarea/monitorizarea planurilor individuale de acțiune;
- elaborarea și implementarea metodelor specifice, inclusiv inovatoare de recrutare a forței de muncă în concordanță cu cerințele angajatorilor;
- dezvoltarea și implementarea instrumentelor și tehnicilor specifice pentru creșterea calității serviciilor de mediere a muncii, inclusiv organizarea burselor de locuri de muncă, la nivel local, regional, național și transnațional;
- elaborarea și implementarea unor tehnici și instrumente inovatoare pentru furnizarea serviciilor de consiliere personalizată;
- dezvoltarea și implementarea serviciilor de tip „self-service” pentru a veni în întâmpinarea cerințelor clienților SPO;
- dezvoltarea unor tehnici și instrumente inovatoare pentru îmbunătățirea capacității SPO de a evalua potențialul profesional al șomerilor;
- îmbunătățirea serviciilor destinate IMM-urilor, inclusiv micro-întreprinderilor, în vederea prevenirii șomajului;
- identificarea și implementarea standardelor și procedurilor internaționale aplicabile serviciilor furnizate de SPO;
- schimb de date între structurile SPO, dezvoltarea de rețele software, schimb și implementare de bune practici și modalități de îndeplinire a funcțiilor și de furnizare a serviciilor;
- extinderea și modernizarea sistemului informatic al SPO la nivel național și local;
- extinderea și modernizarea bazei de date a SPO, la nivel național și local, inclusiv prin dezvoltarea de sisteme inovatoare de comunicare cu alte instituții relevante (precum Inspectoratul Teritorial de Muncă, Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap, Ministerul Internelor și Reformei Administrative, pentru datele personale; Agenția Națională de Administrare Fiscală, EURES – portalul mobilității europene pentru ocuparea forței de muncă etc.);
- dezvoltarea, utilizarea și actualizarea bazelor de date privind cererea și oferta de forță de muncă în vederea realizării corepondenței cu profilul ocupațional, precum și pentru a furniza informații integrate;
- implementarea și certificarea sistemului de management al calității;

- cooperarea și dezvoltarea rețelelor cu furnizori acreditați publici/privati de servicii de informare și consiliere profesională;
- cooperarea și dezvoltarea rețelelor la diferite niveluri cu actori relevanți publici și privați de pe piața muncii, precum furnizori de servicii de ocupare și furnizori de FPC, în vederea dezvoltării și asigurării calității serviciilor de ocupare oferite, inclusiv promovarea dialogului social și schimburi de experiență și de bune practici;
- identificarea și diseminarea expertizei și bunelor practici prin intermediul acțiunilor de informare, organizarea de evenimente și informarea personalului;
- campanii de informare și publicitate în scopul promovării serviciilor de ocupare oferite, inclusiv promovarea poveștilor de succes și rezultatelor obținute, la nivel local, regional, național și transnațional;
- dezvoltarea și implementarea activităților de informare și publicitate adresate potențialilor clienți cu scopul de a promova serviciile SPO (inclusiv prin stabilirea birourilor de informare, campaniilor de informare și a altor măsuri de informare și publicitate);
- dezvoltarea și implementarea metodelor și intervențiilor specifice de abordare a șomajului neînregistrat, în special în mediul rural;
- analiză, cercetare și expertiză privind funcționarea SPO pe piața muncii;
- analiză, cercetare și expertiză privind instrumentele și programele aplicate, în special în domenii precum:
  - identificarea programelor de ocupare cu un nivel ridicat de eficiență și eficacitate și diseminarea acestora;
  - standarde specifice serviciilor de ocupare;
  - informare și consiliere profesională;
  - formare profesională;
  - plasarea la locul de muncă;
  - mobilitatea profesională a șomerilor;
- crearea, utilizarea și actualizarea registrelor cu instituțiile care furnizează programe de formare profesională pentru șomeri și pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă;
- cercetare, analiză și expertiză în vederea identificării nevoilor de formare profesională ale șomerilor și ale persoanelor supuse riscului de a deveni șomeri, diagnosticării cerințelor de calificare, precum și pentru identificarea și analiza obstacolelor în participarea la formare profesională și a metodelor pentru eliminarea acestora;
- îmbunătățirea capacității propriilor centre de formare profesională de a furniza servicii de formare profesională de calitate adresate șomerilor (precum pregătirea personalului din cadrul centrelor de formare, dezvoltarea programelor furnizate etc.), inclusiv dezvoltarea și extinderea mecanismelor de validare/certificare a învățării anterioare;
- dezvoltarea și actualizarea programelor modulare de formare profesională furnizate persoanelor în căutarea unui loc de muncă, corelate cu nevoile pieței muncii;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale, în vederea diversificării și îmbunătățirii calității serviciilor de ocupare furnizate de SPO.

4.2. Formarea personalului propriu al Serviciului Propriu de Ocupare

- îmbunătățirea sistemului de formare profesională a personalului SPO, în special prin activități de diagnosticare a necesarului de pregătire, dezvoltarea și implementarea planurilor și programelor de formare profesională;
- realizarea studiilor și analizelor pentru colectarea informațiilor privind cererea de competențe și nevoile specifice de formare profesională a personalului propriu SPO;
- dezvoltarea, implementarea și monitorizarea strategiei de formare profesională continuă a personalului SPO și a programelor de formare;
- îmbunătățirea capacității centrelor proprii de formare profesională în vederea furnizării serviciilor profesionale de formare pentru personalul SPO (precum formarea unor grupuri de formatori, dezvoltarea cursurilor personalizate de formare pentru formatori etc.);
- promovarea schimbului de experiență și bunelor practici privind sistemul de formare profesională SPO;
- activități de calificare, recalificare, specializare și perfecționare pentru asigurarea calității serviciilor de ocupare oferite;
- organizarea cursurilor de formare profesională pentru personalul SPO implicat în furnizarea serviciilor de ocupare, în domenii precum:
  - tehnici și instrumente pentru furnizarea serviciilor de consiliere profesională și mediere;
  - tehnici personalizate și servicii de ocupare individualizate, inclusiv consiliere personalizată;
  - consultanță și asistență pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri;
  - tehnici de comunicare personalizate în funcție de specificitatea grupurilor țintă;
  - management organizațional, management de proiect;
  - sisteme informatice și utilizarea TIC;
  - prognoze ale pieței muncii;
- specializare și perfecționare în vederea îmbunătățirii competențelor personale și profesionale ale personalului SPO pentru furnizarea serviciilor de ocupare personalizate și specializate pentru persoane cu dificultăți de integrare/reintegrare pe piața muncii;
- formare specifică pentru implementarea noilor forme de organizare și management;
- dezvoltarea și îmbunătățirea competențelor angajaților SPO în utilizarea și implementarea instrumentelor de monitorizare a măsurilor active de ocupare;
- formare profesională continuă a personalului SPO prin utilizarea diferitelor forme și metode, precum conferințe, seminarii, grupuri de lucru, formare la locul de muncă, e-learning etc.;
- activități precum vizite de studiu, schimb de experiență și de bune practici, dezvoltarea rețelelor și parteneriatelor care vizează creșterea competențelor pentru furnizarea serviciilor de ocupare;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale în vederea îmbunătățirii competențelor sociale și profesionale pentru furnizarea serviciilor de ocupare eficiente și calitative și a strategiei de formare profesională continuă a personalului SPO.

5.2. Promovarea sustenabilității pe termen lung a zonelor rurale în ceea ce privește dezvoltarea resurselor umane și ocuparea forței de muncă

- activități de cercetare și studii de teren privind situația actuală a șomajului și a persoanelor ocupate în agricultura de subzistență în zonele rurale, inclusiv previziuni privind tendințele pieței muncii în zonele rurale;
- activități de cercetare și studii de teren privind identificarea și evaluarea nevoilor specifice ale diferitelor grupuri țintă din zonele rurale în vederea integrării/reintegrării pe piața muncii;
- dezvoltarea și implementarea campaniilor de informare și conștientizare în școlile în zonele rurale privind oportunitățile de educație și formare profesională și pe piața muncii în domeniile non-agricole;
- dezvoltarea și implementarea campaniilor de informare și conștientizare privind oportunitățile de ocupare în domenii non-agricole pentru persoanele ocupate în agricultura de subzistență;
- dezvoltarea și implementarea campaniilor de conștientizare, motivare, informare și consiliere pentru persoanele din mediul rural implicate în activități non-agricole, în vederea asigurării participării acestora la activități de formare profesională, pentru îmbunătățirea adaptabilității la nevoile și evoluția pieței locale și regionale a muncii;
- dezvoltarea și implementarea campaniilor de conștientizare în rândul angajaților și angajatorilor din mediul rural în vederea combaterii muncii nedeclarate;
- promovarea campaniilor pentru mobilitatea ocupațională, sectorială și geografică a forței de muncă din mediul rural;
- dezvoltarea și implementarea programelor și campaniilor de promovare a culturii antreprenoriale în mediul rural, cu o atenție specială acordată femeilor;
- promovarea și acordarea de sprijin pentru revitalizarea și dezvoltarea meșteșugurilor tradiționale;
- promovarea campaniilor de protecție a mediului în zonele rurale, a unui mod de viață sănătos, creșterea conștientizării asupra efectelor nocive ale tutunului, alcoolului etc.;
- activități de consiliere și asistență pentru începerea unei activități independente sau pentru inițierea unei afaceri în mediul rural, inclusiv asistență privind modalitatea de accesare și utilizare a microcreditelor, cu o atenție specială acordată femeilor;
- furnizarea serviciilor de informare și consiliere profesională, consiliere în carieră, consiliere pentru dezvoltarea personală și alte tipuri de servicii de sprijin, cu precădere pentru persoanele nou intrate pe piața muncii și pentru membrii familiilor acestora, în vederea facilitării mobilității lor ocupaționale, sectoriale și geografice;
- evaluarea competențelor dobândite în contexte informale și/sau nonformale pentru persoanele din mediul rural, în scopul certificării cunoștințelor, abilităților și aptitudinilor pentru activități non-agricole;
- activități care conduc la îmbunătățirea abilităților pentru dezvoltarea personală (inclusiv utilizare TIC, module de limbi străine etc.);
- furnizarea programelor de formare profesională – cu excepția formării în scopul calificării sau recalificării – pentru persoanele ocupate în agricultura de subzistență, în sectoarele non-agricole unde există oportunități pe piața muncii locală sau regională;
- module de formare privind sănătatea și securitatea la locul de muncă (incluzând limitarea factoriilor de risc la locul de muncă);
- programe de pregătire pentru întreprinzători și specialiști în managementul resurselor umane din mediul rural, care să includă aspecte privind managementul eficient al resurselor umane, protecția muncii și a mediului înconjurător, egalitatea de șanse și respectul diversității la locul de muncă etc.);

- dezvoltarea și furnizarea programelor de formare profesională pentru dezvoltarea competențelor antreprenoriale pentru promovarea afacerilor în mediul rural;
- dezvoltarea și furnizarea programelor de formare profesională în vederea dezvoltării competențelor care să permită forței de muncă din mediul rural să beneficieze de oportunitățile oferite de managementul și protecția mediului înconjurător;
- înființarea și dezvoltarea rețelelor de servicii și operatori de dezvoltare a resurselor umane în mediul rural, inclusiv formare profesională, pentru a furniza servicii de informare și consiliere pentru persoanele din zonele rurale;
- înființarea și dezvoltarea rețelelor și parteneriatelor pentru facilitarea schimbului și integrării bunelor practici, inclusiv vizite de studii, organizarea unor seminarii și conferințe, incluzând aspecte privind motivarea și mobilizarea persoanelor din mediul rural în vederea ocupării, organizarea pieței muncii și a sectorului de servicii în mediul rural, diversificarea economiei rurale, promovarea egalității de șanse, protecția mediului și a patrimoniului cultural în mediul rural etc.;
- furnizarea serviciilor de plasare la locul de muncă și a altor servicii de ocupare precum activități de informare, creșterea conștientizării, orientare, consiliere, activități motivaționale, sprijin în găsirea unui loc de muncă, burse de locuri de muncă, job-cluburi organizate în zonele rurale;
- sprijin pentru membrii de familie dependenți, respectiv servicii de asistență care să asigure participarea persoanelor din zonele rurale pe piața muncii, precum servicii de îngrijire pe timp de zi pentru copii și adulți, servicii specifice pentru persoane cu dizabilități, îngrijire la domiciliu etc.;
- suport pentru elaborarea și implementarea strategiilor integrate pentru dezvoltarea inițiativelor locale în zonele rurale, care să genereze diversitate în economia locală și noi locuri de muncă în zonele rurale, în sectoarele non-agricole;
- sprijin pentru măsuri inovatoare, interregionale și transnaționale și dezvoltarea mijloacelor și mecanismelor de creștere a numărului persoanelor din mediul rural active din punct de vedere economic.

6.1. Dezvoltarea economiei sociale

- cercetări, studii și analize, seminarii, conferințe, grupuri de lucru, publicații în domeniul economiei sociale, incluzând aspecte juridice, de reglementare și ale politicilor publice, noi idei de afaceri și abilități necesare în economia socială;
- activități de cercetare și promovare a unor măsuri adecvate în ceea ce privește nevoile persoanelor supuse riscului de excluziune socială sau excluse social și ale comunităților defavorizate, cum ar fi cercetări, studii și analize, seminarii, conferințe, grupuri de lucru, publicații, activități de conștientizare și intervenții pilot;
- servicii de integrare la locul de muncă, ocupare temporară sau formare la locul de muncă, crearea unor locuri de muncă permanente pentru persoanele dezavantajate pe piața muncii și ateliere protejate;
- dezvoltarea și furnizarea programelor de formare profesională, inclusiv dezvoltarea competențelor de utilizare TIC pentru grupurile dezavantajate;
- furnizarea serviciilor de ocupare, precum informare și consiliere profesională, asistență, mentorat, tutorat, orientare profesională, consiliere psihologică, consiliere psihiatrică, medierea locurilor de muncă;
- dezvoltarea și furnizarea programelor de formare pentru managerii întreprinderilor sociale și pentru specialiștii implicați în economia socială, în vederea dezvoltării cunoștințelor și competențelor necesare, cum ar fi planificarea unei afaceri, dezvoltarea spiritului antreprenorial, marketing și vânzări, management financiar etc.;
- dezvoltarea și implementarea programelor de formare pentru formatorii din economia socială;
- activități care să conducă la promovarea responsabilizării și implicării comunităților în procesul incluziunii sociale în vederea consolidării capacității comunității de furnizare a suportului social, revitalizării vecinătății și protecției mediului, mobilizării grupurilor dezavantajate;
- înființarea și dezvoltarea rețelelor, organizațiilor tip „umbrelă” și centrelor de resurse pentru structurile economiei sociale;
- dezvoltarea serviciilor, precum servicii de informare, formare profesională, consiliere etc. în sprijinul managerilor și întreprinderilor economiei sociale;
- campanii de promovare a unui stil de viață sănătos, prevenirea riscurilor de îmbolnăvire, conștientizarea necesității controalelor medicale regulate;
- activități de marketing, precum organizarea de târguri și expoziții, realizarea cercetărilor de piață;
- evenimente de informare la nivel național, regional și local privind aspecte ale economiei sociale;
- înființarea și dezvoltarea de întreprinderi și cooperative ale economiei sociale;
- promovarea și dezvoltarea activităților în parteneriat, între organizații orientate spre profit și organizații non profit în vederea dezvoltării economiei sociale;
- schimbul de bune practici în domeniul incluziunii sociale și economiei sociale, între actori regionali/locali, naționali și transnaționali din domeniul economiei sociale;
- activități de formare profesională și de consolidare a capacităților, competențelor, cunoștințelor și stimei de sine, dedicate persoanelor vulnerabile pentru a le ajuta să înființeze întreprinderi sociale și să beneficieze de oportunitățile nou create;
- dezvoltarea și furnizarea programelor de formare profesională care să includă aspecte privind egalitatea de șanse și de gen, nediscriminare și acceptarea diversității, dezvoltare durabilă și protecția mediului;
- dezvoltarea și promovarea activităților integrate, care să cuprindă informare, consiliere, formare, planificarea unei afaceri și asistență în vederea inițierii unei afaceri, pentru

- dezvoltarea și susținerea întreprinderilor, organizațiilor și cooperativelor sociale nou create;
- dezvoltarea și îmbunătățirea serviciilor comunitare care stimulează implicarea în viața comunității a persoanelor excluse social;
- dezvoltarea și implementarea activităților specifice și personalizate dedicate integrării sociale a imigranților, inclusiv cursuri de limbă română, aspecte legislative etc.;
- inițiative care să conducă la diminuarea lipsei de încredere și a excluziunii sociale a grupurilor vulnerabile și la combaterea și prevenirea infraționalității, prin promovarea activităților artistice și culturale, protecția mediului, conservarea patrimoniului cultural și a tradițiilor;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale pentru dezvoltarea economiei sociale.

6.2. Îmbunătățirea accesului și a participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii

- dezvoltarea și furnizarea ofertelor individualizate de formare profesională care vizează nevoile specifice ale grupurilor vulnerabile, inclusiv dezvoltarea competențelor de bază și certificarea acestora;
- activități de motivare pentru grupurile vulnerabile pentru a se integra/reintegra pe piața muncii, inclusiv asistență în căutarea unui loc de muncă;
- activități care vizează reconversia profesională a lucrătorilor cu calificări redundante, în special pentru persoanele cu risc de excluziune socială;
- consiliere și asistență pentru dezvoltarea de noi locuri de muncă protejate în întreprinderi;
- activități pentru dezvoltarea serviciilor de îngrijire/asistență pentru persoanele dependente pentru a susține participarea pe piața muncii a persoanelor cu risc de excluziune socială;
- organizarea de grupuri de sprijin și grupuri de sprijin reciproc pentru furnizarea serviciilor de informare și consiliere profesională;
- dezvoltarea standardelor de calitate a serviciilor de integrare pe piața muncii asigurate de furnizorii de servicii sociale;
- studii și expertiză care vizează evaluarea impactului și eficacității măsurilor și intervențiilor suport oferite persoanelor supuse riscului de excluziune socială;
- formarea profesională a personalului furnizorilor de servicii sociale (inclusiv ONG-uri și voluntari);
- formare profesională, grupuri de lucru educative, pentru persoanele supuse riscului de excluziune socială;
- dezvoltarea și implementarea activităților pentru prevenirea părăsirii timpurii a școlii de către tineri, inclusiv pentru combaterea disfuncțiilor sociale, cum ar fi consumul de droguri și alcool, comiterea de infracțiuni etc.;
- campanii pentru promovarea voluntariatului în activitățile dedicate integrării pe piața muncii a persoanelor supuse riscului de excluziune socială;
- dezvoltarea și promovarea formelor alternative de ocupare adaptate la nevoile persoanelor vulnerabile – muncă la distanță, muncă prin internet, ocupare cu normă redusă;
- dezvoltarea și promovarea diferitelor forme de cooperare între angajatori, patronate, organizații sindicale, ONG-uri (asociații și fundații) și alți actori relevanți pe piața muncii în vederea identificării și promovării oportunităților de ocupare pentru grupurile vulnerabile;
- activități în scopul schimbării atitudinii sociale privind grupurile vulnerabile, în special în ceea ce privește mediul de lucru, inclusiv campanii de informare și promovare îndreptate către angajatori și angajații acestora, comunitățile locale și factorii de decizie;
- campanii pentru promovarea unui stil de viață sănătos, prevenirea riscurilor de îmbolnăvire și promovarea necesității controalelor medicale regulate;

- cercetări și studii privind nevoile specifice ale diferitelor grupuri vulnerabile în domenii precum: noi forme și condiții de reabilitare profesională și metode de lucru cu persoanele vulnerabile etc.;
- activități pentru dezvoltarea potențialului profesional al persoanelor vulnerabile și pentru identificarea și dezvoltarea oportunităților de ocupare, inclusiv formare profesională, grupuri de lucru, asistență, consiliere etc.;
- formare profesională și grupuri de lucru pentru organizații relevante precum furnizorii de servicii de ocupare, furnizorii de servicii de medicină a muncii, instituțiile administrației locale, angajatori care încadrează persoane vulnerabile etc., pentru a le îmbunătăți acestora competențele și modalitatea de abordare în activitatea desfășurată cu sau pentru persoanele vulnerabile și familiile acestora;
- înființarea, dezvoltarea și susținerea Centrelor de Incluziune Socială pentru persoanele supuse riscului de marginalizare și excluziune socială, în special în zonele rurale și în comunitățile izolate și marginalizate;
- dezvoltarea și furnizarea serviciilor care facilitează accesul persoanelor vulnerabile la formare profesională;
- dezvoltarea și implementarea activităților specifice și personalizate dedicate integrării sociale și pe piața muncii a imigranților;
- proiectele care se adresează persoanelor vulnerabile vor include măsuri de acompaniere, precum sprijin pentru membrii de familie aflați în îngrijire, servicii de asistență și alte activități asociate care permit persoanelor vulnerabile să participe pe piața muncii;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale în vederea îmbunătățirii accesului și participării grupurilor vulnerabile pe piața muncii.

6.3. Promovarea egalității de șanse pe piața muncii

- dezvoltarea și furnizarea programelor de formare profesională, inclusiv calificare și recalificare, pentru creșterea și dezvoltarea aptitudinilor și calificărilor femeilor;
- dezvoltarea și implementarea programelor specifice de formare adresate femeilor în vederea dezvoltării carierei acestora;
- campanii de informare și de creștere a conștientizării și schimb de bune practici, inclusiv în unități de învățământ și întreprinderi;
- sesiuni de formare pentru experții și operatorii mass-media, care să urmărească eliminarea stereotipurilor de gen în societate și în special în mass-media;
- formare profesională și asistență pentru femei în vederea inițierii unei afaceri;
- campanii de creștere a conștientizării pentru promovarea sănătății, prevenirea riscurilor de îmbolnăvire etc.;
- campanii pentru creșterea conștientizării și combaterea traficului de persoane și violenței domestice împotriva femeilor și copiilor;
- activități de promovare a principiului egalității de șanse și de gen adresate autorităților publice centrale și locale și partenerilor sociali;
- activități care urmăresc combaterea inegalităților, mai ales a celor bazate pe etnie, dizabilități și vârstă;
- dezvoltarea/consolidarea comitetelor și/sau funcțiilor pentru garantarea respectării și aplicării principiului egalității de șanse în politicile locale (pregătire privind principiile egalității de șanse și egalității de gen și urmărirea modalității de respectare a acestora în deciziile adoptate de către autoritățile locale, companii, școli etc.);
- promovarea abordării de egalității de gen/de șanse și campanii de creștere a conștientizării adresate persoanelor cu atribuții de elaborare a politicilor, persoanelor din cadrul administrației publice, partenerilor sociali și parteneriatelor publice/private cu atribuții în elaborarea politicilor pe piața muncii și guvernarea teritorială;

- campanii pentru promovarea poveștilor de succes ale femeilor aflate în funcții de conducere din cadrul instituțiilor publice, consiliilor de administrație, companiilor și asociațiilor patronale;
- sprijin pentru crearea de rețele profesionale și inter-profesionale pentru femei;
- activități pentru promovarea incluziunii sociale și economice a femeilor dezavantajate din punct de vedere social;
- cercetări și studii asupra diferențelor bazate pe gen în ceea ce privește profesiile, cariera și veniturile;
- cercetări și studii privind segregarea bazată pe gen existentă pe piața muncii (respectiv segregarea profesională a femeilor în sectorul de sănătate sau ocuparea de către femei a unor poziții inferioare pe piața muncii);
- studii și analize asupra bunelor practici privind egalitatea de șanse, dezvoltate în cadrul altor programe la nivel central și local;
- sprijin pentru înființarea grupurilor formale la nivel local (comitete pentru egalitatea de gen, comisii pentru egalitatea de șanse etc.) în cadrul cărora să fie examinate bunele practici privind egalitatea de șanse dezvoltate de administrațiile locale și de sectoarele productive locale (inclusiv la nivel național și transnațional);
- elaborarea de ghiduri pentru o bună înțelegere a principiului egalității de gen și a abordării integratoare în ceea ce privește egalitatea de gen în administrația publică centrală și locală;
- activități inovatoare, interregionale și transnaționale concentrate pe bunele practici în domeniul egalității de șanse;
- activități de formare profesională pentru dezvoltarea competențelor de utilizare TIC pentru femei;
- programe specifice centrate pe implicarea femeilor în politici de dezvoltare durabilă;
- activități de acompaniere – dezvoltarea și furnizarea serviciilor pentru îngrijirea copiilor și a persoanelor dependente, atât pentru a oferi suport pentru activitatea profesională a femeilor, cât și pentru a dezvolta un domeniu pentru crearea de noi locuri de muncă.